

Lekce 4

ОПАКOVÁNÍ

Martina žije v Praze.

Kde žije Jan?

My žijeme ve městě.

Kdo žije ve vesnici?

Chci žít v domě.

Nechce žít v bytě.

Proč nechceš žít v Brně?

Žijí ve městě, ale budou žít ve vesnici.

Moje kamarádka žije ve Francii.

Já žiju v České republice.

Doplňte tabulku států, národností a jazyků.

		англичанин, англичанка
	немецкий язык	
		француз, француженка
	чешский язык	
	польский язык	
		испанец, испанка

Doplňte tabulky sloves.

	Мы живём
Ты живёшь	
	Они живут

	Мы говорим
	Вы говорите
Он/она говорит	

---

9. Výslovnost souhláskových skupin

Zapamatujte si následující pravidla výslovnosti níže uvedených souhláskových skupin:

- a) skupina **сн/зн** se vyslovuje jako „сн“/„зн“ (честный, известный, поздно, праздник)
- b) skupina **чн** se často (ne vždy) vyslovuje jako „шн“ (конечно, нарочно)
- c) skupina **сч** se vyslovuje jako „щ“ (счастье, исчезла)
- d) skupina **чт** se na začátku slov **что, чтобы** vyslovuje jako „шт“
- e) skupina **ств** se vyslovuje jako „ств“ (здоровьей, чувство)

Poslouchejte a opakujte:

026 L00_A26

честный – известный – поздно – конечно – нарочно – здоровьей – чтобы – он исчез
– чувство – мы так счастливы – праздник – счастье – что

10. Souhlásky р [r], л [l]

V ruštině souhlásky **р** [r] a **л** [l] netvoří slabiku: slova **Пётр** a **рубль** Rusové vysloví jako jednu slabiku, na rozdíl od češtiny, kdy vyslovíme dvě slabiky Petr a rubl. Poslechněte si výslovnost následujících slov:

Poslouchejte a opakujte:

027 L00_A27

рубль (rubl), Пётр (Petr), мысль (mysl), Кремль (Kreml), центр (centr), смысл (smysl)

МЁЖТЕ НЕУСТАЛЕ НА РАМЁТИ

1. По **г, к, х** se vždy píše pouze **н**, nikdy **ы** (гитара, кино, хитрая)!
2. По **ж, ш, ч, щ** se v ruských slovech nepíše jotované **я, ю**. Musí následovat **а, у** (жалоба, шумно, часто, щука)! (Pozor na přejetá slova жюри, брошюра apod.)
3. По **ж, ш, ч, щ** se v ruských slovech píše vždy jen **н**, nikdy **ы** (живой, широко, чистый, щиколотка)!
4. Slabiky **жѐ, шѐ** se vyslovují stejně jako slabiky **жо, шо** (жёлтый – обжора, решённый – шок)!
5. Písmena **е, ё, ю, я, и, ь** měkčí předcházející souhlásku (neplatí pro vždy tvrdé souhlásky – **ж, ш, ц**)!
6. Samohlásky **а** [a], **о** [o], **е** [je/e], **я** [ja/a] si zanechávají svoji kvalitu **pouze v přízvučné pozici**. Ve všech ostatních pozicích podléhají redukci.

Vázání slov v řeči

Pozorně si přečtete následující pravidla a několikrát po sobě si poslechněte nahrávku s uvedenými příklady!

1. Vázání předložky s následujícím slovem začínajícím na samohlásku:

в:	в Острáве, в Áфрике, в áрмии, в Ёндии, в Áльпах
из:	из Острáвы, из Áфрики, из áрмии, из Ёндии, из Альп
к:	к Острáве, к Áфрике, к áрмии, к Ёндии, к Áльпам
от:	от Острáвы, от Áфрики, от áрмии, от Ёндии, от Альп
с:	с Острáвой, с Áфрикой, с áрмией, с Ёндией, с Áльпами
об:	об Острáве, об Áфрике, об áрмии, об Ёндии, об Áльпах

Паматуйте:

Предложки **в, из, об**, по kterých následuje slovo začínající samohláskou, **neztrácejí** svoji znělost!

пř.: в áрмии [v'árm'ii], из Áфрики [iz'áfr'ik'i], об Áфрике [ʌ b'áfr'ikʲ]

Pro předložky **от, об** platí pravidla „pozice ruského o před přízvukem“!

пř.: от Áфрики [ʌ t'áfr'ik'i], об Áльпах [ʌ b'ál'pʲx]

Pro všechny předložky platí: následuje-li za předložkou slovo, které začíná na ruské měkké **и**, vyslovuje se toto **и** jako **ы**:

пř.: об Ёндии [ʌ b'índ'ii], от Ёгоря [ʌ t'íg'ɔr'ɔ]

2. Vází se i taková sousední slova, kdy jedno končí samohláskou a druhé samohláskou začíná – př.: máма Ива́на, па́па Ёгоря; pokud se však jedná o dvě sousední slova, kdy první končí souhláskou a druhé souhláskou začíná, vázání je velmi oslabeno – př.: со́рок до́лларов, друг Макси́ма

ЃТЕМЕ:

с Ива́ном, от Ёгоря, от Áнны, в Áфрике, в институте, об Ива́не, к Áнне, к Укра́ине, об Австра́лии, об Ирине, от ико́ны

СЛОВАРЬ

школа - расписание уроков

<ul style="list-style-type: none"> • Šj - чешский язык • Aj - английский язык • Rj - русский язык • Nj - немецкий язык • M - математика • D - история • Z – география	<ul style="list-style-type: none"> • Př - естествознание • F - физика • Ch - химия • Hv - музыка • Vv - рисование • Tv - физкультура • Vob - обществоведение • Prč - трудовое обучение
--	---

класс

книга

классная доска

магнитофон

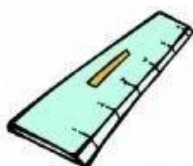
ранец

компьютер

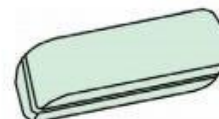
карандаш

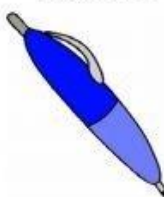
линейка

тетрадь

резинка

ручка

пенал

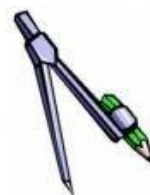
транспортир

кисточка

карандашница

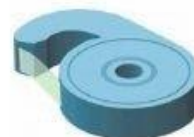
циркуль

фломастер

точилка

клеякая лента

ZAPIŠTE PŘEKLAD SLOV:

Pravítko		Kniha	
Kružítko		Matematika	
Český jazyk		Tělesná výchova	
Taška, batoh		Počítač	
Tužka		Penál	
Guma		Ořezávátko	
Propiska		Fixa, zvýrazňovač	
Sešit		Fyzika	

KONVERZAČNÍ AKTIVITA

10 Я люблю, мне нравится...

a) Které předměty má a nemá Dáša ráda? Označte křížkem.

Привёт, Дášа! Мы проводим небольшое исследование и хотим знать, какие предметы любят ученики нашей школы. Поможешь нам?

! я люблю = mám rád/a
я не люблю = nemám rád/a
мне нравится = líbí se mi
мне не нравится = nelíbí se mi

	очень нравится	не очень нравится	не нравится
география	☐	☐	☐
литература	☐	☐	☐
русский язык	☐	☐	☐
математика	☐	☐	☐
английский язык	☐	☐	☐
немецкий язык	☐	☐	☐
биология	☐	☐	☐
физкультура	☐	☐	☐

b) Řekněte, jaké předměty máte rádi vy. Mluvte podle vzoru.

Мне нравится...   Мне не нравится...

Vazba У МЕНЯ (ЕСТЬ)

У Максіма собака Жучка.
У Анны корона.
У друга большая семья.

Maxim má psa Žučku.
Anna má korunu.
Kamarád má velkou rodinu.

1. pád	2. pád
я	меня
ты	тебя
он	его, у него
она	ее, у нее
оно	его, у него

1. pád	2. pád
мы	нас
вы	вас
они	их, у них

Všimněte si, že ve 2. pádu u osobních zájmen **он, она, оно, они** existují v ruštině (stejně jako v češtině) dva tvary – tj. bezpředložkový tvar **его, ее, его, их** a tvar, který se užívá po předložce, např. без **него, у нее, из него, к ним**.

Vazba **у + 2. п.** může být doplněna slovem **есть**. Slovo **есть** se v této vazbě užívá tehdy, mluví-li se obecně o tom, co kdo má. Při sdělení se blíže **nemluví** o vlastnostech, názvech, jménech a jiných charakteristikách daného předmětu, osoby, zvířete, věci apod. **ПОЗОР!** Slovo **есть** je vždy přízvučné! Přízvuk u slova **есть** si pamatujte, v textu dále nebude značen.

У меня <i>есть</i> сын.
У нас <i>есть</i> машина.
У него <i>есть</i> собака и кошка.

Pokud se ale nesděluje pouze to, že někdo něco/někoho má (vlastní), ale hovoří se i o určité vlastnosti daného předmětu, osoby či o počtu a dalších charakteristikách předmětů, osob, zvířat aj., slovo **есть** se **neroužívá**:

У меня сын Иван.
У нас новая машина.
У него две собаки и три кошки.

10. Podstatné jméno vyznačené kurzívou nahrad'te osobním zájmenem:

1. *У Мэрка* есть ноутбук. 2. *У мамы* красивая сумка. 3. *У друга* хорошие книги. 4. *У Лены и Нины* машина марки Шкода. 5. *У украинца* есть паспорт. 6. *У мальчика* зелёный карандаш. 7. *У Анны* есть фирма. 8. *У брата* маленькая библиотека. 9. *У Александра и Максима* есть скейтборд. 10. *У словачки* красивые глаза. 11. *У шефа* есть время. 12. *У бабушки* вкусные яблоки.

11. Přeložte následující věty s vazbou *y + 2. p.* Použijte slovo *есть там, kde je to nutné*:

1. Mám nápad. 2. Váš Viktor má kamarádku. 3. Máme velké okno. 4. Viktor má jablko. 5. Bratr má nový pas. 6. Mají dceru Irinu. 7. Máš hezké oči. 8. Má časopis a noviny. 9. Máte velký pokoj. 10. Mám stůl. 11. Stas a Václav mají malou firmu. 12. Máme vnučku. 13. Naše babička má dobré mléko a máslo. 14. Máte knihovnu? 15. Přítel má ruskou knihu. 16. Nikolaj má počítač.

058 L04_A04

II. Tázací věty

V otázkách s vazbou *y + 2. p.* pro slovo **есть** platí stejná pravidla používání jako v oznamovacích větách. Pokud se ptáme obecně na nějaký předmět či osobu, slovo **есть se používá**. Pokud se ale ptáme na vlastnost, název, jméno, počet či jiný charakteristický prvek, slovo **есть v otázce není**:

У вас **есть** компьютер?/У вас **новый** компьютер?
У тебя **есть** журнал?/У тебя **русский** журнал?

Všimněte si, že otázky mají stejný slovosled jako věty oznamovací, ale čtou se s odlišnou intonací. Hlas se zvýší u slova, na které se ptáme. Pokud se toto slovo nachází na začátku věty či uprostřed, intonace po tomto slovu klesá a je stejná po celý zbytek věty. Srovnajte následující věty a poslechněte si nahrávku (vyznačené je slovo, na které se klade důraz):

059 L04_A05

У тебя **есть** учебник?/У тебя **чешский** учебник?
У Нины **есть** сестра?/Есть у Нины сестра?/Сестра у Нины **есть**?
У вас **вкусные** яблоки?/Вкусные у вас яблоки?/Яблоки у вас **вкусные**?

III. Kladná odpověď

V kladné odpovědi se zpravidla objevuje opět slovo **есть**, většinou v kombinaci se souhlasnou částicí **да**:

060 L04_A06

У неё есть библиотека?	Да, есть./Есть./Да, у неё есть.
У бабушки есть кошка?	Да, есть./Есть./Да, у неё есть.

12. Tvořte otázky podle vzoru. Opakujte po nahrávce, dbejte na správnou intonaci:

061 L04_A07

У меня есть стол. → *У тебя есть стол?*

У меня хороший стол. → *У тебя хороший стол?*

1. У нас есть *яблоки*.
2. У нас *зелёные* яблоки.
3. У Александра есть *сын*.
4. У Александра *умный* сын.
5. У друга есть *вино*.
6. У друга *моравское* вино.
7. У медсестры есть *дочка*.
8. У медсестры дочка *Маша*.
9. У шефа есть *офис*.
10. У шефа офис *в Москве*.
11. У меня есть *квартира*.
12. У меня квартира *в Праге*.
13. У Галины есть *книги*.
14. У Галины *чешские* книги.
15. У него есть *внук*.
16. У него *маленький* внук.
17. У нас есть *собаки*.
18. У нас *три* собаки.
19. У неё есть *фирма*.
20. У неё *большая* фирма.

IV. Záporná odpověď – у меня нет + 2. р.

U vazby **y + 2. р.** se zápor tvoří pomocí částice **нет**. Jedná se o konstrukci **у меня нет**, která se pojí s **2. pádem** podstatného jména nebo zájmena. V nerozvinuté záporné odpovědi stojí pouze záporná částice **нет** (У бабушки есть кошка? – Нет.)

Pozorujte:

062 L04_A08

У меня есть дом.	У меня нет дома.
У него есть компьютер.	У него нет компьютера.
У неё есть кошка.	У неё нет кошки.
У тебя есть машина?	У тебя нет машины?
У нас есть яблоко.	У нас нет яблока.
У вас есть мыло?	У вас нет мыла?

НЕТ + 2. ПАД

13. Tvořte věty podle vzoru:

У Ольги есть журнал. (я) → *У Ольги есть журнал, а у меня нет журнала.*

1. У нас есть гитара. (он)
2. У Оксаны есть офис. (брат)
3. У меня есть квартира. (ты)
4. У них есть письмо. (она)
5. У вас есть компьютер. (мы)
6. У Марка есть молоко. (я)
7. У неё есть команда. (Вацлав)
8. У менеджера есть ассистент. (психолог)
9. У Виктора есть учебник. (Яна)
10. У нас есть кино. (вы)

Konverzační aktivita – ptejte se a odpovídejte. Doplňte anketu.

Ptejte se svých spolužáků, jaké mají dnes předměty ve škole. Zapište si údaje do tabulky.

У тебя сегодня математика?

Сегодня у меня физика.

В понедельник у тебя музыка?

Нет, музыка у меня в четверг.

9 Когд́а у Дáши информáтика?

a) Podívejte se znovu na Dášin rozvrh a ptejte se podle vzoru.

Когд́а у Дáши информáтика?

У Дáши информáтика в срéду и в суббóту.

Когд́а у Дáши...

во втóрник
в суббóту
в срéду
в четвéрг
в понедéльник
в пýтницу

b) Sestavte podobné rozhovory.

Когд́а у теб́я рýсский язýк?
В понедéльник?

Да, у мен́я рýсский язýк в понедéльник.

G Já mám matematiku v... – У мен́я матемáтика в...
Ty máš matematiku v... – У теб́я матемáтика в...
On má matematiku v... – У негó матемáтика в...
Ona má matematiku v... – У неё матемáтика в...
My máme matematiku v... – У нас матемáтика в...
Vy máte matematiku v... – У вас матемáтика в...
Oni mají matematiku v... – У них матемáтика в...

Имя   день   предмет

Základní číslovky 0–20 v 1. pádu

0	ноль	11	одинадцать
1	один, одна, одно	12	двенадцать
2	два, две, два	13	тринадцать
3	три	14	четырнадцать
4	четыре	15	пятнадцать
5	пять	16	шестнадцать
6	шесть	17	семнадцать
7	семь	18	восемнадцать
8	восемь	19	девятнадцать
9	девять	20	двадцать
10	десять	21	двадцать один

Помните, že v ruštině se složené číslovky píší zvlášť! **Pozorujte**: двадцать три, двадцать девять, двадцать восемь apod.

9. Прочтите následující číslovky. Správnost svého čtení si ověřte na nahrávce:

066 L05_A03

3, 26, 0, 11, 7, 19, 1, 12, 24, 10, 8, 13, 27, 4, 20, 17, 9, 21, 16, 2, 15, 6, 18, 23, 5, 12, 29, 14, 22

SLOVESA – Писать, записать, написать

Я пишу	Мы пишем
Ты пишешь	Вы пишете
Он пишет	Они пишут

Пřeložte:

Zapíšu si to.

Napíšu ti dopis zítra.

Martin píše email.

Kdy píšeš domácí úkol?

Kdy napíšeš dopisy?

Napišeme text o literatuře.

Oni nepíšíou česky.

Vy píšete rusky a anglicky.

Domácí úkol:

- 1) Napište 10 vět o svém rozvrhu hodin. (Např.: V pondělí mám angličtinu.)
- 2) Připravte si 5 otázek pro své spolužáky s užitím dosud probrané gramatiky.